

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I**(70 de puncte)**

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

Voi, munților mândri, moșnegi cununați
Cu stelele bolții albastre,
În leagănul vostru de codri și stânci
Dorm toate poveștile noastre.
Alături de șoimii cu ochii aprinși,
Din tainica voastră dumberavă,
Se-nalță-ndrăznețe-n lumina din cer
Și visele noastre de slavă.

În voi își deșteaptă plânsorile ei
Frumoasa mea țară săracă,
Cu brațe lipsite de-al luptei fior
Și buze ursite să tacă.
La voi vine jalea-i când vifor păgân
Purcede strigarea să-i frângă,
În cântec o schimbă pădurea de brazi
Și-n lume-o trimite să plângă.

La voi mă îndrumă-n cărările ei
Și biata mea soartă pribeagă,
Pădurea cea veșnic lipsită de somn
Mi-e sfântă și-atâta de dragă.
Cântarea măiastră din codrii cărunți
Dă strunelor mele povață,
Și-o mândră poveste strivită de vremi
Truditul meu suflet învață.

Din culmea pleșuvă cu creștetul alb
Privirile-mi zboară departe,
Și-n mintea supusă tresare aprins
Fiorul măririlor moarte.
Un vaier amarnic se zbate-n amurg
Și stăruie-n zvonuri de ape,
Al munților vaier mă zbuciumă-n piept
Și-mi tremură plânsu-n pleoape.

În munți, Octavian Goga

Textul 2

Deseori, pentru a scrie o povestire, observ detalii și gesturi ale oamenilor, poate ne semnificative într-un context mai larg, lucruri mărunte pe lângă care trecem nepăsători. Dezvăluie mai mult decât ne putem închipui la o primă vedere. Prin analogie, e similar cu vederea unui om din mersul mașinii. Poți avea o imagine de ansamblu, dar cu greu îți poți da seama dacă râde sau plânge, dacă are riduri sau nu, dacă hainele sînt mai mult sau mai puțin purtate. Sînt detaliile pentru care trebuie să te oprești sau măcar să încetinești. În fapt, reconstruiesc o poveste pornind de la aceste amănunte.

Într-o notă similară, îmi place să folosesc fotografia de aproape a naturii pentru a urmări viața dincolo de ceea ce vedem în grabă. Pornind chiar de la definiția largă a fotografiei macro – captarea unor detalii și reproducerea lor la o scară mult mărită față de realitate –, construiesc o poveste vizuală a unui loc cu totul nou. Un smoc de iarbă, în aparență lipsit de orice potențial de interes, poate oferi un întreg microunivers. Cu cît ne apropiem mai mult de perspectiva unei insecte, cu atît descoperim o lume străină, care nu aduce a nimic din experiența vizuală cotidiană. Un peisaj fascinant, populat cu creaturi total inofensive, atunci cînd sînt văzute de departe. De aproape, imaginea mărită a unei insecte e de natură să dea coșmaruri și nu o singură dată m-am întrebat cum ar fi lumea dacă aceste viețuitoare ar fi de mărimea noastră. Cred că mulți creatori de filme de groază au avut această imagine în minte. Odată, filmam o viespe în timp ce se hrănea dintr-un măr. S-a oprit brusc și, printr-o mișcare complet dezarticulată, și-a îndreptat privirea spre obiectivul aparatului. Pe moment, mi-am imaginat că văd enervare în stare pură, o ființă scoasă din sărite și gata să atace. Mintea mea a asociat aproape din reflex o stare emoțională tipic umană acelei viespi. Poate acționa doar un mecanism reflex de „luptă sau fugi“, însă mie mi-a plăcut să văd enervare pe figura ei. Am rămas nemișcat, iar ea și-a continuat masa de prînz. La fel ca proza de detaliu, fotografia macro îmi permite să construiesc o poveste de la părți infinitezimale percepute și interpretate subiectiv.

Pe vremea copilăriei, petreceam zile întregi în timpul vacanțelor de vară în grădinile improvizate din preajma blocului. Urmăream pînă la limita insolației albine, bondari, libelule, fluturi, de obicei fără intenții rele. Unii copii aveau insectare – eu, nu. Mi-aș fi dorit să le fi fotografiat, însă era imposibil în lipsa unui echipament cît de cît decent. Îmi părea uimitoare toată acea desfășurare de viață, de diversitate de insecte și poate că și mai uluitor, privind retrospectiv, era că totul se petrecea într-un oraș. Acum văd rar albine sau libelule în grădinile urbane. A dispărut manifestarea lor exuberantă în jurul florilor, pe care o vedeam în fiecare vară a copilăriei. Poate că s-au depărtat de orașe din cauza poluării, în timp ce noi ne încăpățînăm să rămînem.

Fotografia macro oferă o conexiune cu natura, singura poate, acolo unde ea lipsește aproape în totalitate, în peisajul urban din ce în ce mai acoperit de asfalt. Un loc mic și neînsemnat poate deveni dintr-odată un spațiu mare. Relevă fragilitatea ecosistemului și cît de ușor poate fi distrus echilibrul precar în care se află. Parcă anunțurile cu *Nu călcați iarba* nu mai par atît de deplasate. Arată în același timp și reziliența naturii. Mă bucur de fiecare dată cînd văd niște fire de iarbă sau o floare răsărind printre dale de beton sau crăpături în asfalt. Natura există acolo, chiar dacă noi o vedem mai greu din mers.

Iulian POPA *Fascinația lucrurilor mici*, publicat în *Dilema Veche* nr. 958 din 18 august – 24 august 2022

A.

1. Notează, din textul 1, două elemente naturale ale peisajului montan.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Pasărea prezentată în descrierea muntelui este:

- a) cioara
- b) porumbelul
- c) șoimul
- d) vulturul

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Naratorul își exprimă plăcerea de a fotografia la nivel:

- a) micro
- b) macro
- c) înalt
- d) optim

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Munții sunt asociați prin comparație cu:

- a) tinerii
- b) scriitorii
- c) brazii
- d) moșnegii

Răspuns corect:

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Textul liric prezintă o pădure de molizi.		
Țara este considerată prosperă.		
Pădurea este lipsită de somn.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Naratorul a filmat un fluture care gusta dintr-un măr.		
Vacanța de vară a fost petrecută într-un mediu rural.		
Din copilărie naratorul își dorea să fotografieze insectele.		

6. Transcrie, din textul 1, două figuri de stil diferite, precizând felul acestora.

6 puncte

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

8. Crezi că e important să privim natura de aproape? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din *În munți* de Octavian Goga cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

În versurile „Privirile-mi zboară departe, / Și-n mintea supusă tresare aprins / Fiorul măririlor moarte.” există:

- a) patru diftongi și un hiat
- b) patru diftongi
- c) doi diftongi și două hiaturi
- d) trei diftongi și un hiat

Răspuns corect:

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând textul 2.

2 puncte

Seria care conține doar cuvinte derivate este:

- a) înstelat, repar
- b) detalii, numai
- c) încetișor, departe
- d) casnic, pietriș

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul cuvântului subliniat în secvența „A dispărut manifestarea lor exuberantă în jurul florilor” este:

- a) dăunătoare
- b) solemnă
- c) expansivă
- d) incompatibilă

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând textul 1.

2 puncte

Există o relație de paronimie între cuvintele subliniate din seria:

- a) „Tânărul a devenit foarte abil în ultimele zile.”; „Ieri a fost somnoros, dar astăzi este agil.”
- b) „ Au pus mâna pe carte.”; „ Mâna oile pe dealul înverzit.”
- c) „ Fetița se arată foarte veselă.”; „Mama a pregătit noua veselă pe masa de Crăciun. ”
- d) „ A văzut în ocean un banc de pești colorați.”; „Tata și-a pregătit bancul de lucru.”

Răspuns corect:

5. Extrage verbele la indicativ, perfect compus și pune-le la condițional-optativ, timpul perfect: „mi-am imaginat că văd enervare în stare pură, o ființă scoasă din sărite și gata să atace. Mentea mea a asociat aproape din reflex o stare emoțională tipic umană acelei viespi. Poate acționa doar un mecanism reflex de „luptă sau fugi“, însă mie mi-a plăcut să văd enervare pe figura ei.”

6 puncte

6. Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul comun „copil” să fie în cazul vocativ (1) și un enunț interogativ, în care pronumele nehotărât „fiecare” să aibă funcția sintactică de complement indirect (2).

6 puncte

7. Construiește câte o frază în care propoziția „unde găsesc insecte spectaculoase” să fie (1) propoziție subordonată completivă directă și (2) propoziție subordonată atributivă.

6 puncte

8. Enunțul următor reprezintă mesajul unei persoane pe rețelele sociale. Corectează greșelile de orice natură, rescriindu-l.

6 puncte

Nu se merită să mergi la supermarket. Îți dau eu link-ul unui site unde poți găsi obiecte de uz caznic la o calitate foarte superioară.

SUBIECTUL AL II-LEA**(20 de puncte)**

Imaginează-ți că ești pe vârful unui munte și privești de acolo natura din jurul tău.

Scrie un text descriptiv de tip panoramă, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți peisajul montan, incluzând o secvență narativă de minimum 30 de cuvinte și una dialogată de minimum patru replici.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus

Blank writing area with horizontal lines for text. A large, faint watermark reading "VOX VALACHORUM" is diagonally placed across the page.